

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 423/2018-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. novembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Ivanou Zmekovou, Zámocká 18, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava V konaní vedenom pod sp. zn. 20 P 18/2017 a jeho uznesením č. k. 20 P 18/2017-1053 z 24. septembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. novembra 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 20 P 18/2017 a jeho uznesením č. k. 20 P 18/2017-1053 z 24. septembra 2018 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 20 P 18/2017 o rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode manželstva, ktorého stranami sú sťažovateľ, jeho manželka [REDACTED] a ich maloleté deti [REDACTED], a [REDACTED], boli na pojednávaní konanom 2. augusta 2018 bez prítomnosti rodičov vypočuté ich maloleté deti. Z predmetného výsluchu maloletých detí bol v súlade s § 98 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) vyhotovený zvukový záznam a v súlade s § 99 ods. 1 CSP bola vyhotovená zápisnica, ktorá bola hneď po ukončení výsluchu odovzdaná obom rodičom.

3. Sťažovateľ požiadal v zmysle § 98 ods. 2 CSP súd o vyhotovenie kópie zvukového záznamu z výsluchu detí. Okresný súd rozhodol napadnutým uznesením o žiadosti tak, že jej nevyhovел a v odôvodnení svojho uznesenia uviedol: *„Dohovor o právach dieťaťa má charakter medzinárodnej zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, ktorá priamo zakladá práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb, pričom aj v danom prípade musel súd prihliadať na medzinárodnoprávny záväzok prednostného aplikovania najlepšieho záujmu dieťaťa pred vnútroštátnou úpravou, ktorá sa vo vzťahu k procesnému postupu súdu v konaniach vzťahujúcim sa k maloletým deťom k danej téme vyjadruje iba rámcovo, vo vyššie citovanom čl. 4 Základných princípov CMP, ktorý aj s odkazom na čl. 3 ods. 2 Základných zásad CMP umožňuje súdu judikovať spravodlivosť pre dieťa s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu...“*

V posudzovanej veci s odkazom na vyššie citované zákonné ustanovenia, s poukazom na najlepší záujem dieťaťa ako na základné kritérium pri všetkých úkonoch súdu, ktoré sa týkajú detí, za zohľadnenia čl. 5 písm. g) Základných zásad Zákona o rodine súd dospel

k záveru, že v prípade zvukových záznamov z pohovorov s maloletými deťmi sledujúc uvedenú zásadu, implementovanú do základných princípov mimosporového konania (čl. 4 CMP) nie je možné automaticky aplikovať ust. § 98 ods. 2 CSP. Vzhľadom na absenciu osobitného ustanovenia v tomto smere v rozhodujúcom procesnom predpise (CMP) rozhodol súd za použitia čl. 3 ods. 2 Základných princípov CMP v súlade s ustanoveniami čl. 1. 2 a 4 Základných princípov CMP tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia, keď má s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu, pretrvávajúci rodičovský konflikt a prežívanie maloletých detí preukázané v konaní za to, že v dôsledku vyhovenia žiadosti otca by mohlo dôjsť k neprípustnému vystaveniu maloletých detí konfliktu lojality a následnému pocitu viny.“

4. Sťažovateľ v podstatnej časti sťažnostnej argumentácie uviedol:

«Zvukový záznam slúži aj ako istá kontrola o priebehu procesného úkonu osobami, ktoré neboli pri tomto úkone prítomné (o čo sa jedná aj v danom prípade, keď sa vzhľadom na ust. § 38 ods. 2 CMP výsluch maloletých detí uskutočnil bez prítomnosti rodičov), a ktoré tak majú právo si následne tento záznam o procesnom úkone vypočúť (vychádzajúc z ust. § 98 ods. 2 CSP) a vyjadriť sa k nemu.

Aj napriek vyššie uvedenému (najmä ust. § 98 ods. 2 CSP, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ale tiež čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 Dohovoru) súd uzavrel, že nie je možné sťažovateľovi vydať kópiu zvukového záznamu z výsluchu maloletých detí, nad ktoré procesné právo sťažovateľa ako účastníka konania súd postavil právo maloletých detí na súkromie, ako aj ich záujem.

Súd uvádza, že v CMP absentuje osobitné ustanovenie, ktoré by riešilo predmetnú situáciu (súdom opísaný „konflikt“ procesného práva sťažovateľa na vydanie kópie zvukového záznamu a práva detí na súkromie a ich záujem), z dôvodu ktorej, za aplikácie vyššie (súdom) uvedených ustanovení uzavrel, že sťažovateľovi zvukový záznam nevydá.

Sťažovateľ takýto postup a rozhodnutie súdu nepovažuje za správny, zákonný a ústavne konformný. Sťažovateľovi nie je zrejmé, z akého dôvodu má súd za potrebné „doplňať“ (v zmysle čl. 3 ods. 2 CMP) zákon ohľadne vydávania kópie zvukového záznamu z výsluchu maloletých detí. Naopak, sťažovateľ je toho názoru, že keby mal zákonodarca v úmysle upraviť výnimku týkajúcu sa zisťovania názoru maloletých detí súdom z hľadiska

vydania kópie zvukového záznamu, výslovne by tak uviedol v zákone. Navyše, ani osobitný predpis, na ktorý odkazuje ust. § 98 ods. 2 CSP (t. j. Vyhláška č. 543/2005 Z. z.) žiadnu výnimku v tomto smere neupravuje.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného je zrejmé, že takýmto postupom a rozhodnutím súdu došlo k porušeniu procesných práv sťažovateľa...»

5. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné práva [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práva a základných slobôd, vyjadriť sa vykonaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom a rozhodnutím Okresného súdu Bratislava V konaní vedenom pod sp. zn. 20P/18/2017, porušené boli.

2. Uznesenie Okresného súdu Bratislava V, č. k. 20P/18/2017-1053 zo dňa 24.09.2018 sa zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

3. Okresný súd Bratislava V je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia v sume 390,50 EUR na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Ivany Zmekovej...“

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

9. Predmetom sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie jeho základných a iných práv v príčinnej súvislosti s postupom okresného súdu v konaní o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode a jeho uznesením, ktorým nevyhovel žiadosti sťažovateľa o vydanie kópie zvukového záznamu o vypočutí jeho detí bez prítomnosti rodičov.

10. Ústavný súd konštatuje, že v danom prípade sťažovateľ namieta postup okresného súdu tvrdeným porušením jeho procesných práv v právoplatne neukončenom konaní a uznesenie, ktoré nie je meritórnym rozhodnutím, t. j. rozhodnutím, ktorým by sa konštitutívne zakladal, menil alebo rušil právny vzťah medzi stranami konania alebo ktorým by sa deklaratórne takýto právny vzťah verifikoval.

11. Ústavný súd pripomína, že predpokladom založenia jeho ústavnej prieskumnej právomoci je také rozhodnutie všeobecného súdu, ktoré nie je napravitel'né alebo odstrániteľné ďalšou činnosťou všeobecného súdu (m. m. I. ÚS 148/03, III. ÚS 355/05, II. ÚS 307/06). V rámci konania o sťažnosti ústavný súd zásadne preskúmava len právoplatné rozhodnutia, a to v tom zmysle, že musí ísť o rozhodnutia, ktorými sa konanie právoplatne skončilo (IV. ÚS 254/2011). Nemožno akceptovať, aby napĺňanie úsilia

o spravodlivé súdne konanie príslušným všeobecným súdom nahradzoval ústavný súd svojím vstupovaním a ingerenciou do meritórne neskončeného konania. Ústavný súd môže urobiť zásah na ochranu ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv sťažovateľa až vtedy, keď už ostatné orgány verejnej moci nemajú možnosť namietaný protiústavný stav napraviť (m. m. IV. ÚS 322/09, IV. ÚS 270/2013, III. ÚS 163/2017).

12. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa už po jej predbežnom prerokovaní v tejto časti odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. novembra 2018